

Hansel

Із таких зворотів п. Чеховича можна висир-
сувати, що його димісія не лише була рішена
вгорі, але що наляг на неї сам він. Чехович,
який уважав далі для себе річку неможливою
працювати серед таких умови — та ще й з пере-
пектиною ходити до кінця життя з причепленим
до його імені запідозорінням грошевих зловжи-
вань. Коан взяти ще під увагу величезне абсте-
ження, яке викликала димісія мін. Чеховича се-
ред соймових посіла ББ, можна догадуватися,
що вгорі, серед нинішніх кермуючих урядових
кол, панує далеко неповна гармонія. У зв'язку-ж
з оновленням „буитом“ посла Кшижановського з
ББ, який у справі трансакції „Польміну“ промо-
вляв і голосував проти урядового внеску та про-
ти решти членів свого клубу, остання димісія
міністра фінансів пригадує стару правду, що най-
адекватніше зазвичай дисциплінує серед — еко-
номістів. Ще дальший висновок: правильні були
давніші наші твердження, що саме на таї госпо-
дарської політики післятравневої влади прийде
до найгострішого конфлікту, конфлікту, який
перенесеться у нутро самого санацийного та-
бору.

Про практичні наслідки димісії п. Чеховича
трудно говорити, бо так, як ця димісія була не-
сподіванкою, як щось, що суперечило всім не-
давнім офіційним заявам самого голови уря-
ду, так само й усі найближчі події й кожні з них
зокрема може бути несподіваною. Бо адалаось
би напр., що нині повинен димісіювати теж
п. Бартель — але хто може відати, як довго
житиме ще його кабінет? Адже логіка фактів
серед умови нинішнього політичного життя о-
бв'язує мало.

І. Кедрич.

Револуція в Мексику.

Війна генералів з президентом.

Більшовицька діячка й письменниця п-і Ко-
лошай висловила про Мексику так: „Країна, що
має життєві умови й духове обличчя шістна-
того століття, а мусить бути кермована в стилі
модерного часу“. Добрі знавці мексиканських
відносин годяться на цю характеристику без за-
стережень. І справді: нема другої країни в світі,
що виявляла би стільки противств, розбіжних
аматан, дивоглядностей, як нинішній Мексик.

Від кількох днів боротьба в Мексику веде-
ся з новою силою. Цим разом виступили проти
нового президента Портеза Гіая, як є ставлени-
ком б. президента Каллеса, який усунувся в тінь,
генерал Манцо, Агірра й Ескобар. Повстанці
генерали зняли найстарше портове місто Вера-
круз, потім місто Монтерей на границі Тексасу,
опісля цілу провінцію Сонору, що межує з Калі-
форнією, а даліше цілий ряд інших міст і країн.
Вони побувають постійно вперед і погрожу-
ють поважно урядові нинішнього президента
Гіая.

Револуція в Мексику постійним гостем від
довгих століть. З винятком короткого періоду
диктатури Порфірія Діаца не минуло в Мексику
лікарів і кількох літ без проливу крові, без біль-
ших чи менших внутрішніх потрясень. За всю
історію цієї країни не було там ні одного уряду,

якого існування не було поставлене під знак
запиту, якому не погрожував би переворот. Ба-
гато з тих урядів усунуто насильно, при чому не-
рідко текла дуже обильно людська кров...

Теперішня револуція в Мексику — вислід
ненормальних умови внутрі краї. Після убив-
ства ген. Обрегона, що займав під соціальним
оглядом дуже радикальну позицію і змагав до
переведення широкої земельної реформи, аби
заспокоїти земельний голод найбільшніх кругів
населення, прийшло до кризи уряду. Президент
Каллес, що вів довгий час безпощадну, просто
фанатичну боротьбу з церковними кругами, а
опісля під натиском Злучених Держав, які інтер-
веніювали в користь власників копальні нафти,
схилився вже більше до консервативних елемен-
тів, після деякого вагання уступив зі свого ста-
новлення. Його наслідником став „його чоловік“
— Еміліо Портез Гіай, що був до цього часу міні-
стром внутрішніх справ і, не зважаючи на свій
вік (має 73 роки), визначився незвичайно при-
здавленістю повстання проти Каллеса.

Однак залізна енергія й безоглядність Гіая
не здалися на ніщо. І йому не повелося апаратні-
ся з небувалими внутрішніми противностями, і
він не був у силі відвернути всього того лиха, що
впало на Мексику з хвилею кипіння на країну ін-
тердикту, який до нинішнього дня не відкака-
ний. Коли до цього додати, що більші земельна-
ники там все ще не певні, чи їм не відберуть зем-
лі, потрібної для малоземельних, коли пригада-
ти, що вулиці, залізничні й самоходні там ніколи
не вільні від нападів бандитів, — то ненормальні
умови життя в Мексику аж надто очевидні.

Як скінчатися теперішній бій в Мексику, до
яких прикладатимуть свої руки також Злучені Держави,
зацікавлені в перемозі Гіая, що разом з
Каллесом пішов їм у нафтових справах назу-
стріч, — ніхто не знає. Однак такий чи інший
вислід теперішньої револуції в Мексику не зам-
кне ще кривавих сторінок його історії: там ще
буде довго кипіти, поки нарешті змучена й ви-
снажена країна заживе мирним життям.

Сім мільонів українців у Польщі мусять дати для „Промітні“ в ювілейному II році сім мільонів членів. Випад-
лише два золоті.

По широкому світі.

У зв'язку зі зміною президента Спол.
Держав 4-го ц. м. буде змінені на чужині з 54 американських дипломатів 20 осіб.
Така зміна високих урядовців коштуватиме
американській скарб великі гроші.

У Гольштайні прийшло до кривавих сути-
чок між націоналістами і комуністами; двох
убитих, кількадезять ранених.

Студенти в Мадриді погрожують, що під-
палять університет, коли уряд признаватиме
рівнозначними дипломи католицьких універ-
ситетів.

Є неперевірені чутки, що Спол. Держави
хотять узяти на себе посередництво полагоди
дотеперішніх довгів GPCP.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

Це все хотів їй розповісти, висинити. Під
вечір вийшли всі на прохід. Грицько йшов з Ксе-
нєю попереду, а Стецько йшов з її батьками по-
заду. Вийшли за містечко і йшли околицею, ду-
же невідомо для закоханих. Рівнина, як на до-
лоні, жива вже почалася, ниви стояли вже пусті.
Йдеш із кимнебудь і на два кілометри видно,
а ким ідеш. Грицько прискорював хід, хотів як
найдалі втекти, віддалитися від останнього то-
варства. Ксеня йшла біля нього, але, відбившись
від товариства на десять кроків, оглядалася, при-
ставляла і знову займала приличну віддачу. Гриць-
ко горів у таких хвилях, ставав нетерпеливий
і своїми очима кричав до неї, багав її: „Ходи,
я маю тобі стільки важного сказати! Вже десять
літ ти речі палать мої груди! Але вона якби з
розумом чекала на всіх.“

Коли йшли далі, завітала ось так жартом,
що роблять усі ці Гаї, Оаї, Марусі, до яких він
виписував свої вірші...

— Ет, що там вірші! Любовні вірші! — від-
повів. — Любовні вірші можна писати до соток
літ. Шов? Подобається чоловікові гарна хві-
тка й до неї пишеш вірш. Так писав і до тих усіх.
Але коли приглянувся їм ближче, коли ближче
їх пізнав, то з любові не знайшов того, що най-
цінніше в людині. Не знайшов серця, не знайшов
душі! Ах, щоб ви знали, чимче Ксеню як мало

душі є в людей! Душі горячої, спосібної до при-
язни, до посвяти й любови, якої не в силі ніщо
її ніхто розбити! Я поет і все віддавав приятелів
чи друзів всю свою душу, цілого себе! Але як
мало знаходив і взаємності! Часом уже здава-
лося, що знайшов я таку душу, любив її, обо-
жував... Приглядаюся ближче — а це лід, конве-
нанс, вимушена чемність без тепла, без душі.
І шов я мав тоді робити іншого — як не йти
далі? Ви, панно Ксеню, може не знаєте того, самі
не переживі того, не розумієте мене й осудите.
Але адумайтеся! А моя душа, вразлива, сто разів
болочіше відчуває це все.

— То правда! — відповіла Ксеня. — То прав-
да, що в наших часах конвенанс і погоня за
грішми всесильно над світом панують. І я думала
про це пера. А... правда, я читала ваші поезії
до якоїсь Марусі, що це за одна?

Відповів живо:

— Конвенанс! Ах, як я величав її, як був за-
хворений її словом, її поведінкою! Скільки пое-
зій не написав я до неї, обожаючи її — та шов?
Панав її ближче — марний пух! Душі, душі не
знайшов я там!

Кілька хвилин ішли мовчки.

— Діацію з душею, неприступну, горду, як
царівна, що одна-одинока понад усіми на весь
світ, — і знав одну тільки на весь світ!

Схилився, щоб зрівати синій блават при-
стежки і знов зачекала, аж дійшло до них ціле
товариство.

— Друже, коли ідемо? — питав Стецько
Грицька вечером.

— Завтра під вечір, — відповів Грицько. —
Я думав уже про це. Ідемо в Березівку, там по-

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Слон -- і консеквенція по- травневого правління.

Відома є анекдота про слона і становище
представників поодиноких націй до цієї „пробле-
ми“. Німець говорив про слона яко такого, ан-
глієць — про слона і колоніальну політику,
француз — про слона і любов, а поляк — про
слона і справу польську. Читаючи передовицю
проурядового „Глос-у Правди“, органу пос. Ко-
силяковського, мужа довіря марш. Пілсудсь-
кого, під написом: „Дебати і проекти, а... стріли
„меншостеві“, — можемо сміло говорити про
слона і консеквенцію потравневого правління у
відношенні до українців.

В тій передовиці є все, справжній горох з
капустою, підлітний чаркою горілки. Там голо-
виться і про меншостеву дебат у Женеві, і про
українські партії та їх впливи, і про УВО й її кон-
спіративну діяльність, і про „обузу народів“, і
про партії лівиці, а кінчається все те „консеквен-
цією потравневого правління“, визначену державною
рацією.

„Обанайомлення з руською чи українською
проблемою у відродженій Польщі не в широко
поширеним знанням. Головно на підкладі вибор-
чих чи соймових відгомонів польська опінія не
схолола синтетично сутнього ядра справи. Тер-
риторіальну сторону проблеми вирішила доля
в користь польської держави. З тією хвилею по-
літичне життя руської маси замикалося в собі.
Українська kwestія почала в польській опінії від
часу до часу пригадуватися лише яскравими те-
рористичними фактами, як замах на начальника
держави, замах на президента республіки, вбив-
ство куратора Собієвського, напади на амбуланси
і пошту у Львові, — щоби вкінці в останніх
часах виявити просто нікчемну декаденцію тієї
акції в таких формах, як спроба ушкодити па-
мятник львівських вірляч, або просто бандитські
намагання згадати листаря для змістовності
його торби.“

„Руське політичне життя в б. Галичині вияв-
лялося в акціях українців і москвофілів, при сла-
бенькому соціалістичному струмочку. Після зни-
щення москвофілів австрійським урядом у часі
війни то після переходу частини їх сил у комуні-
стичний „Сель-Роб“ в післявоєнній добі, акції
після фактичного устіплення границі Збруча,
руське політичне життя висловлюється головно
в націоналістичному „УНДО“ та слабше в су-
спільно-радикальному „Сель-Робі“, які то групи
розтягнули свою акцію також на Волинь. Недо-
битки москвофілізму після довгої інерції почи-
нають відживати в останньому часі, шукаючи
прикорювання в позитивній праці. Однак ті риси
політичних змін не вичерпують життя руської
маси, колись глибоко австрійської і монар-
хічної, а сьогодні головно спрагненої нормаль-
ного укладу річей і відносин, що орієнтується
на основі господарчої конюнктури. Та маса, по-
літично зовсім залишена і віддана на агітацію
„УНДО“ і „Сель-Робу“, думає власними катего-
ріями і піднімається власним настроєм. Висаї-
док зміни (?) адміністраційної системи в Мало-

будемо день або два, доки не прийде по нас По-
стригач, як це ми домовилися. Друже, тяжко мені
звідси їхати, бо тут розтралася моя душа, як гір-
ські потоки, коли на весну гріє сонце, розсипа-
лася, як луг на весну солов'ями. Тут знайшов
я свою молодість, знайшов свою піль, знайшов
себе! Які пребогати скарби відкрив я в її душі те-
пер! Але поїду. Як на перший раз — досить дов-
го вже сидіти! До того бачу, що між мною і нею
стоїть ще недовіра — на її довіра я мушу собі
заслужити, а до цього треба часу. Отже поїдемо
завтра, вертаючи від Постригача, і знов думаю
сиди поступити.

Стецько хитнув раменами.

— Чого хитаєш раменами? Скажи: ти бачив,
ти приглянувся її очам? Ні, ти їх не бачив, ти
нічого не бачив — ти саїний!

— Ти може вже виявив їй свою любов?

— Ет, теж щось таке говориш! Чого мені
спішиться? Я знаю, я певний цього, що вона моя,
чогож мені спішиться?

— Певно, що нема чого тобі спішиться —
з піметою, що її ти задумав. Чудова пімета!..
Коли так далі будеш мститися — небаром загра-
ють тут музики!

VII.

Другого дня під вечір вони й вийшли.

— Кули це ми ідемо? До кого? — питає уже
в залізничці Стецько Грицька, що був сумний та
задуманий.

— Як казав уже тобі, там, у Березівці є нія
Підгорський, я був на лекції в нього, аччя його
сина. Гарна людина. І дошка в них чудова. Ра-
стом висока, чорноока, як горішня.

коли йому приходиться творити уряд. Людина ходить від партій до партій, які йому ставлять умови: будемо співпрацювати з урядом лише тоді, коли матимемо в ньому стільки то й стільки своїх міністрів, коли буде провозглашена така й така програма, ухвалені такі й такі закони. Тимчасом політичні програми усіх дев'ятих німецьких партій настільки розбіжні, що знайти поміж ними якийсь розумний компроміс є майже неможливо. Нинішній канцлер Мюллер освітує у тому відношенні ректора: зживає аж п'ять сім тижнів, щоби перемовити з партіями про умови їх вступу до урядової коаліції. Однак не зважаючи на втрату аж сімох тижнів, не зважаючи на безкінечні конференції, одної програмової бази для всіх контрентів йому не вдалося побудувати. Уряд Мюллера був і в дові, на протязі всіх 8 місяців свого господарювання парламентарно „недефіальний“, бо не був побудований на більшості, а зв'язаний одною коаліційною програмою.

З уваги на те, що затижжя творення післявиборчого німецького уряду почало поволі перероджуватися у страшу неуту, відносини партій, соціалдемократів починаючи і народною партією кінчаючи, були примушені під натиском Гінденбурга і пресової опінії погодитися на уряд Мюллера і так довго його підтримувати, аж доки не прийде можливість знайти для всіх відносиних партій одну спільну політичну базу. При такій ситуації уряд Мюллера не міг провадити якоїнебудь основної політики, не міг провести ані одної поважнішої міри чи закону. Тимчасом, як зовнішні так і внутрішні положення Німеччини (внутрішні: господарські труднощі, застрашаний зріст безробіття, конституційний примус прийняти бюджет на 1929 р. найдалий до 1. квітня ц. р. — і зовнішні: справа репараційної конференції і сесія Ліги Націй) — вимагають міцного рішучого уряду.

Остатк прийшов момент, де Мюллер станув перед імперативом: опертися уряд на трітку працездатну більшість. Тому то він знова відновив і він на протязі останніх двох нехалих переговорів з фракціями в справі сотворення парламентарної більшості. Було це продовженням його нещадних переговорів з червня і липня минулого року. Необхідної більшості Мюллер не мав. Та якже її можна було знайти? От для прикладу: католицький центр соціально доволі близький соціалдемократії, розходиться з нею в справах культурної політики, переловсім в справі конфесійної школи. А соціалдемократія, що вадуть у справах зовнішньої політики цілком паралельно з народною партією, не погоджується з нею в справах соціальної політики. Центрум, що погоджується з націоналістами (доля націоналістів Фолькспартай) в справах культурної політики, але з ними у розріз в справах політики зовнішньої і соціальної і так до безкінечности. В тисячких комбінаціях і варіантах.

Історія останніх фракційних переговорів Мюллера є незвичайно початкова. Кожне слово, кожний поступок, кожне домагання фракції у відношенні до уряду є ніщо інше як черговий шух у домовині німецького парламентаризму. Парламентаризм як інституція тут ніпричому. Всяка інституція є тільки тим, що з неї зробить реальні діла. А ті діла, що про них тут мова — саме послідки. Несмишлячий торг за міністерські портфелі і цілком підрадянські партійнополітичні вимоги будуть у кожного більше-менше об'єктивного глядача тільки почуття песама. Над Німеччиною зависли чорні політичні хмари. На доки, конференція репараційних анатоків вирішає в Парижі питання мало що не в такій площині: бути Німеччині чи не бути? В Голландії публікується шийний ряд тайних документів, що нагадують доказувати, наскільки Німеччина ще і досі нахилилася у ставленні кайнах мілітарної системи європейського панування французів. В Німеччині самі сидять 2 мільйони людей без роботи і хліба і за тім півгоду більшовизм шораз більше розлазе підстави німецького державного і культурного існування. В тих умовах сильний уряд є найважливішою передумовою державної оборони та порятунку. Тимчасом замість сильного уряду, бачимо в Рейхстагу справжній фракційний спектакль, полуднясову гризку за посади в дрібниці. Законодатна машина стоїть, державне життя розприжугується, і не треба дивуватися, коли в Німеччині шораз вище здіймається і шораз далі розкошується хвиля обурення. Згальном німецьку ментальність опановує уперевдження до парламентаризму.

Теперішні положення представляються більш-менше так: завадки домаганням ним, народною партією (Фолькспартай) і також завадки міністерської політиці католицького центра. Мюллер не міг утворити більшості. Висновок з того може бути тільки один: позатися до дімів! Але в та дімів не є до переведення з кількох причин. На основі конституції бюджет мусить бути прийнятий найдалий до 1. квітня. Через співзвучну цют воєни торт зобов'язано з таким чи-

ном бюджет мусить бути внесений старим урядом. Але що Фолькспартай є проти бюджету Мюллера, то цей бюджет не матиме більшості. Проте Мюллер внесе т. зв. „Нот етат“ на найближчі тижні. Уряд не може теж демісіонувати також з огляду на репараційну конференцію і сесію Ліги Націй. Пологаючи осятак питання нинішнього дня уряд піде. Але що ж далі? Створення якоїнебудь більшості є при сучаснім складі нім. парламенту цілком неможливе. Отже нові вибори? Окрім незвичайних пересуєнь у співвідношенні фракцій нові вибори парламентарної ситуації не змінять. Неминуче, зі залізною послідовністю повторяться тільки стара німецька парламентарна гротеска.

Щож в такім разі? Фашизм? Об'єктивно, Німеччина є вже нині вповні зрілою для фашизму. Але німецькому фашизмові бракує одної, що є у деякому фашизмі найважливіше: вождя! Гінденбург, одинокий чоловік, що перед ним клоняться з глибоким довіром і пошаною вся Німеччина для диктатури вже за старий. Гугенберг? Самого фашизму на те, щоби бути диктатором, ще замало. Гренер? Особисті враження щодо особи Гренера дають мені сміливість твердити, що Гренер не є тим чоловіком, що міг би захотіти би взяти на себе тягар диктатури. — а в додатку диктатури в побиженні Німеччини. Цього чоловіка, того одного мужа, що нині на нього жде фашистська Німеччина покищо не видно. Політичні аутури, що слять по німецьких редакціях, не знають його теж. Але щось статися мусить. Німецький політичний віз, що поверх коліс застряг у фракційне трісовання мусить бути витягнутий. Як це статеться? Відповідь на те важка, але життя найде її напевно.

Зенон Пеленський.

На парламентарній арені.

Свідство проти б. мін. скарбу Чеховича.

В доповненні нашого звітлення з засідання соймової бюджетової комісії з п'ятниці 8. ц. м. що ми його подали в останньому числі, подаємо нині ще деякі інтересні подробиці.

В засіданні цієї комісії, що має характер конституційного слідчого органу в справі обвинувачення міністра і якої особистого складу тепер не можна більше міняти аж до покінчення справи, взяли участь всі члени комісії числом 29 під проводом посла Бирки (В.Б.) як тридцятого члена. Річ характеристична, що впада всім присутнім в очі, була відсутність обох членів Німецького Клубу, що формально оправдали свою відсутність в окремому листі, адресованому до пос. Бирки. Всі в соймі знають, що німі зробили це нарочно, щоби не утруднювати становища правительстват відно арештові зі своєю дотеперішньою тактикою в соймі. З українців взяли участь у цьому засіданні послі: д-р Степан Варан і Остап Луцький з Укр. Клубу Соймового та д-р Лев Вачинський від Укр. Соц.-Рад. Репрезентатії.

Після дальше, що від початку до самого кінця був присутній на сазі (вечірній комісії) голова Клубу В.Б. пос. Славек, що безпосередньо по скінченні засідання в год. 9 вечір виїхав з рапортом до Бельведеру. Крім нього прислухувалося парадом дуже багато послів з різних політичних угруповань, а найбільше з В.Б. Полк. Славек — один з найінтимніших співоробітників марш. Пілсудського — дуже живо інтересувався перебігом дискусії, зміняв часто місце і конференвав з ріжкими послами з В.Б.

Найбільше характеристичною однак була аява першого бесідики з В.Б. б. майора генерального штабу і керівника органу підсудних „Глас Правди“ та особистого приятеля марш. Пілсудського пос. Косціялковського, який ще до недавна мав марку „ліберала“ настроеного мирно відносно соймової лівої опозиції; нині мабуть належить уже теж до т. зв. полковницької групи. Заявляючи проти обвинувачення мін. Чеховича і підчеркуючи його заслуги, зазначив під адресою польської більшості в комісії, що своїм нинішнім поступком працює для вушні і причається до цього, що кухарки і робітники по містах та хлопи по селах набиравть перекопання про величезні зловживання міністрів в господарстві публічним грошем, підкопує авторитет уряду в краю та довіря заграниці до Польщі. Своєю незвичайно бундючною промовою закінчив пос. Косціялковський незвичайною погрозою, що за кілька тижнів готово бути інше. Присутні зрозуміли те як заповіль скорого розв'язання ссаями з ними всіми послідовностями, що про них являють близькі до теперішнього уряду пресові органи.

Рішення комісії відомі. За висноком референта пос. д-ра Лібермана (ПНО) голосували відпоручники всіх партій в комісії — разом із (мн. нем. всі три українці), проти було тільки Б.Б. і його одинокі філії ПНО (Фракція Реконструкції) — на-

аєм 9. По думці рішення бюджетова комісія зажадала прибутья на слідуюче засідання комісії (буде воно вівторок 12 або в середу 13 ц. м.) теперішнього керівника мін. скарбу німемі. Гродинського, президента Найвищої Палати Державної Контролі з тим, що правительством має на це засідання предложити всі акти, що відносяться до видаткованих без ухвали сойму грошових позицій за р. 1927/28.

Невідомо, що буде з останнім домаганням комісії, бо правительством не відповідало зовсім на подібне домагання президента Найв. Палати Державної Контролі.

П. Н. Мілюков.

З нагоди 70-ліття уродин.

В Парижі на еміграції обходив на дях значний російський діляч, учений і політик 70-ліття свого життя. Павло Миколаєвич Мілюков є визначним істориком, зокрема знатком слов'янської історії, а попри те й впливовим російським політиком. Він був одним з основників і довготітнім лідером російської конституційно-демократичної партії (кадетів), що відіграла свою часу велику роль в політичному і громадському житті передреволюційної Росії.

В старі, передреволюційні часи був переслідуваний царською владою, жив деякий час на засланнях, а потім виїхав на еміграцію та обійняв Софії, опорожнену по М. Драгоманові, катедру історії на тамошньому університеті. Було це в 1896 р. Однак довго на тому становищі не пробув, бо вже в грудні 1898 р. мусів його покинути. Потім відбув він для студій подорож по Балкані і по Туреччині. До Росії верну в 1899 р. та займався там наукою і журналістикою. За причастістю в організації студентського ліберального руху був арештований і сидів у тюрмі.

Потім опинився знов за границею. Був у Франції, Англії та в Америці, де викладав на університеті в Чикаго про Росію.

Вернув до Росії знов аж у 1905 р. по першій революції. Тепер став займатися інтензивно політикою. До третьої думи вибрано його депутатом. В ній стояв на чолі кадетської фракції. На тому становищі кілька разів забирав голос в обороні українського друкованого слова і українського національно-культурного руху. Членом думи був аж до революції в 1917 р. В першому революційному т. зв. тимчасовому уряді був міністром закордонних справ. По більшовицькому перевороті опинився за гетьманських часів у Києві, де організував кадетів і робив єдинодільницьку політику всупереч інтересам української держави. Тоді зносився він із представниками антасти та обробляв їх проти України і настромив за єдиною невідомою. Коли на Україні прийшов час Директорії, Мілюков був уже серед російських інтервенційних діячів при армії Денікіна.

В 1920 р. опинився у Лондоні, а в 1921 р. переносився до Парижа, де став редактором щоденника „Последнія Новості“. В 1921 і 1922 році їздив до Америки та викладав там про будучину Росії. Повернувшись з Америки оголошує друком кілька історичних праць, а в 1925 р. видає історію російської революції по англійськи і по німецьки. Попри те редагує по нинішній день „Последнія Новості“. Мілюков перейшов у часі еміграції деяку політичну еволюцію на ліво, коли його колишній товариш Струве став ультраправим монархістом.

Тепер є Мілюков на чолі емігрантської політичної групи, що стоїть на платформі демократичного республіканізму. Ця група й ається республікансько-демократичним об'єднанням. В українському питанні Мілюков теж „еволюціонував“ і признає для українців у межах „єдиної невідомої“ російської республіки право на національно-культурну автономію. Зрештою, про ці його погляди ми не раз писали.

Однак політуючи все те на боці, слід ствердити, що Мілюков є одна з наймагнатніших і найвпливовіших постатей російських діячів на еміграції. Для російської культури, науки, політики і громадськості має він величезні заслуги. Біляне його праці величезний. Ініціативність і рухливність не опустили його досі. Він є за боротьбою з більшовиками, але є противником чужої інтервенції.

Дивогляди.

Спосіб на читачів.

У львівській „Новій Зорі“ з дня 10-го ц. м. знаходимо після 103-го фейлетону повісті О. Назарука „Роксолана“ таку примітку: „Докінчення повісті про „Роксолану“ буде в окремій книжці, котра вийде перед Великднем“. Читачи зде по початку проповідь 15 місяців, аж нараз автор каже: „Гов, брате! хочеш знати як вона зміниться, дупи книжку“.

з'являється туди приблизно 100.000 осіб контра-зандою. Цією перевозкою займається конспіра-тивний синдикат, що має своїх агентів у Канаді, Мексику, Півд. Америці, на Кубі і в Європі. За переправлення особи беруть від 100 до 500 дол. Чужинців перевозять через мексиканський кордон і мексиканський військовий, у тагонах зі сі-ном, у величезних вантажних, що йдуть товарними ваго-нами, в задніх складеннях авт., а навіть бочках, на яких пишеться напис „газолина“ або інший небезпечний матеріал, з яким треба поводитись обережно.

— Чи багато є помилок у часописі? Один швайцарський часопис дає відповідь на таке пи-тання, яке цікавить кожного редактора і неоди-ного читача: „Кожна газета може вийти без друкар-ських помилок?“ Для цього треба таких умов: 1. Автор статті не повинен помилитись. 2. Скла-дач повинен ударити в точку кавички. 3. З маши-ни повинна вийти добра матриця. 4. Матриця му-сить попасти на своє місце. 5. Коректор не може пропустити жодної помилки. 6. Завзначені ко-ректором помилки повинні бути поправлені. 7. При поправці помилки в рядку складач не пови-нен зробити на її місце нової. 8. Друга коректа повинна бути без помилок. 9. Помилки з другої коректи повинні бути поправлені без помилок. 10. При поправці помилок другої коректи скла-дач не повинен зробити нових. 11. У послітку пе-ред виданням часопису треба бути обережним. 12. Інші обставини праці повинні бути сприятли-ві. Коли в газеті є 300.000 букв, тоді кожна з цих сприятливих обставин повинна повторитись 300.000 разів. Тому треба дивуватись, як мало є помилок у газетах. Так кажуть ті журналісти, що працюють в ідеальних обставинах. У нас чи-тач і журналіст повинні дивуватись, що часопис — взагалі виходить.

3 судової салі.

За мільйонові ошукаства.

На днях заведе присуд на замішаних у ве-ликий ошукавчий афері оба, Кольніки і товари-ші, яка була сенсаційно пілого зимового сезо-ну і притягала до салі розправи товпи цікавої публіки.

Ще дня 5. березня ц. р. замкнено дока-зове поступовання. При кінці доказового по-

ступовання оборонці оба, Кольніки поставили цілу низку сенсаційних внесків на обставину, що Почтова Каса Ошадності й управителі конкурсної маси „Банку Взаємного Кредиту“ займалися лихвою. Прок. Грин-вешкий не спротивився цим внесенням оборони, але три-бунал їх таки відкинув.

Після цього почав дня 7. березня ц. р. промовляти прокуратор, що у своїй довгій про-мові підтримував акт обвинувачення в цілій основі. Оба, Кольніки закидали прокуратора таких шість гріхів: обман, присвоєння, спро-вняння, лихву, легководний кривд і видаван-ня без заплати товарів з'явиських торговель-ним фірмам. Ті самі гріхи і ще інші закинув він іншим обвинуваченням. Прокуратор уважав оба, Кольніки ініціатором і справником пілої афери і каже, що оба, дир. Левицький був під-гінною оба, Кольніки.

Акт обвинувачення доповнив обор. д-р Дверницький, заступник „Банку Господарства Красного“, який домагався від оба, Кольніки, Курнера, Фінча і Левицького відшкодування у висоті 659.000 доларів. Обор. д-р Дверниць-кий боронив оба, дир. Левицького дуже звяз-но. Зате не менше звязно обвинувачував Кольніки.

В п'ятницю дня 8. березня ц. р. промо-вляли вже оборонці оба, Кольніки. Обор. д-р Аксер піддав докладній аналізі акт обвину-вачення. У своїй промові доказував, що не жа-лоба призначення собі майна характеризує оба, Кольніки, але його „geistige Unruhe“, яка була джерелом його підприємливості. Знаючи обор. д-р Вайзафт вказував безосновність акту обвинувачення щодо оба, Кольніки, кажучи, що оба, Кольнік тімчасе дуже великим довірям у всіх з'явиських банків лише завдяки своїй точності.

В суботу промовляли вже оборонці інших обвинувачених, доказуючи також їх невинність і несприятливість до ошукаства.

Присуд у цій справі подамо

Присилайте негайно копії та списки громад і гурт-ків, що налядали на „Рідну Школу“, щоби втягнути їх у загальний список повігів і громад, який дають до-давку Головна Уповва „Рідної Школи“ у Львові, Ри-нок ч. 10.

Нові книжки й журнали.

„Життя і Знання“, ч. 6. березень. Зміст: С. Русова: Суспільні питання виховання. — Л. Гуляв: Чи наука буде розвиватися вічно? З франц. переклад М. Р. (8 рисунків). — М. Гавалк: Про цікаві форми поверхні землі в Галичині (5 рисунків). — М. Рудницький: З львівських музеїв (7 рисунків). — К. Кисілев-ський: Прикмети і завадки людської шкіри (2 рисунки). — О. Вергановська: Музика (9 ри-сунків). — К. Зима в давні часи. — В. Ко-ро ів-Старий: Невигористанська рослина 2 ри-сунків. М. Присташ: Шахи (1 рисунок). — Дити каменної доби. Переказав М. Залізний (8 рисунків). — Пієза статті В. Короліва-Ста-рого графіка Св. Гордицького.

Більшовик України. Ч. 3. 15-го лютого. Зміст: Перші підсумки перевиборів сілзрад. С. Гопнер: Боротьба проти правих і примир-енців у комуністичній партії Німеччини. К. Григорев: Досвід двох трактів колон. Е. Бурштейн: До питання про характер капі-тальних вкладів і методи визначати ефектив-ність їх. Д. Батуров: Енергетика як чинник господарчої реконструкції. А. Сміт: Комуні-стична партія Америки й вибори. Л. Цукер-ман: Боротьба імперіалістичних держав у Китаї.

Кооперативна Республіка, економічно-суспільний місячник. Ч. 3. Зміст: В. Татомі-ан: Створення сільської цивілізації і кооп. організації. К. Коберський: Щоб слово не прогало марно. Е. Давід: Кооперативізація сіл. господарства. В. Доманицький: Пекучі пи-тання. О. Охрим: Участь української коопе-рації в постачанні вбрання і взуття для села. Р. Раковський: Шляхи розбудови сільсько-господарської кооперації. К. К. До методики союзування зах.-української кооперації. О. Дя-ків: Невигористанський спосіб пропаганди. З життя української кооперації. З кооперати-вного світа.

Вікна, література, мистецтво, критика. Ч. 1-2.

Громадяни! Чому не став Ти ще досі членом Товари-ства „Просвіта“?

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Мисьний театр:

Понеділок 11-го, г. 5:00 попоз. „Пово-рот Батька“, для дітей.
Понеділок 11-го, г. 8:00 веч. „Одна о-диноків ніч“, оперета (50%, вишків).
Вікторок 12-го, г. 7:30 веч. „Намисто Мадонни“.

Кіна.

„Аволя“: „Любовна ніч засудженого“. „Дек“: „Актант“ (Захат на царя) з Момулія.
„Оза“: „Граф Данішев“. „Пікс“: „Останній монарх“. „Фатаморганя“: „Жінка не гріх“. „Х-мер“: „Царський курорт“.

Програма рад'о.

Вів орок 12-го.

Льондон (1358). 11:40 Мюзика з готе-ли „Сесіла“ 2:45 Уельська народна ор-кестра. 2:40—1:00 Мюзика до танців.
Пар-ж (174). 5:45 Радіоконцерт. 18:45 Пате. 20:10 „Блак дима“ опера.
Берлі (175). 16:30—18:00 Концерт ка-дети.
Мюнхен (176). 17:30. Квартет. 21:31 Камерний концерт.
Відень (179). 16:00 Легкий концерт ка-дети.
Гамбург (191). 18:15 Мюзика до тан-ців. 18:20 Камерна мюзика.
Ляйпциг (181). 16:30 Камерний кон-церт. 20:00 Північ Шуберта.
Москва (1359). 16:00 Російська му-зика.
Харків (180). 19:00 Робітничий кон-церт. 19:30 Віснський концерт.
Київ 15:30 Опера.
Варшава (185). 17:15 Концерт оркес-три. 18:15 Веселі вірші.

Середа 13-го.

Льондон (1358). 19:45 Легкий класич-ний концерт. 17:45 О-гана.
Пар-ж (174). 15:45 Концерт. 18:45 Пате.
Берлі (175). 17:00—18:00 Оркестра.
Мюнхен (176). 16:00 Легка мюзика. 20:00—21:00 Віснський оркестра.

Гамбург (191). 19:25 Опера „Дон Карлос“.

Штутгарт (181). Композиторський концерт.

Ляйпциг (181). 16:30 Радіоконцерт.

Відень (179). 20:45 Концерт Франца Шмідта.

Штокгольм (1359). 20:00 Опера „Ромео і Джульєтта“.

Москва (1359). 20:00 Симфонічний кон-церт.

Харків (177). 16:00—18:00 Робітничий концерт. 17:30—18:00 Дошкільне вихо-вання.

(180). 17:00—18:00 Курс укр. мови. 20:00 Піднесення вродженості.

Варшава (135). 17:55 Оперова музика. 20:10 Концерт солістів.

Посмертні згадки.

Копровський Антін, ек студ. рад-ника і адвкат у Солотанин помер дня 5. н. м. Н. П.

Оповістки.

За оголошення редакції не відповідає.

Новий Український театр дир. Т. Карабінюка.

Підполковник І. П. Марус Богуслав.

Театр обіцяє цілу Колин, поверну-ти до Галичини і зв'язати до більшості міст з репертуаром „Базар“ і „Сорочин-ський ярмарок“. — Сказка Тетюв 3 осіб ари власних декорацій і оркестром. — Ієт-серон Театру два і П. Левицький. Акт. 1-ру Саломського і Угорського Т-ру.

Екс Товариші, абсолютні гімна-зійські, які в шкільному році 1916/17 бу-ли учнями VI кл. Філіп акад. і низки у Львові, проситиме подати свої адреси в цілі організувати. На дня цього то-вариського з'їзду. Негайні оголошення по-в'язати саати на адресу: Іван Теслюк, Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а. „Месосо-ко“ — За ініціаторів: Гуляло Володимир, Снішко Маркян, Філіс Михайло, Теслюк Іван.

Комітет опомоги Вдовам і Сиро-там по Снященних у Львові узгоджу-є дня 12. березня ц. р. о год 7. вечо-ром в салі руського касина в Народній Домі (вул. Рутівського ч. 22. І. поєх) Концерт при ласкавій участі Ви. П. Ів. Шмеріковської Прийом-ної, оперного соліста Ви. П. Д-ру В. Юстін-Тиски і мішаного хору Ви. радника Тадея Куліцького. Форте-піановий акомпанімент Ви. П. проф. Марія Візанська і Ви. П. Д-ря Герда-ська. — По концерті Чайковий Ве-ч-ір з конкурсом краси і різними не-сподіваними. Добрий буфет у власні за-пад. Власти можна набрати дня 9. і 11. березня по поштові в Книг рій Нау-ков. ім. Шевченка (Глинок ч. 10), а в день концерту при вході. — Після кон-церту Загальний Збори комітету в тій самій салі о год. 11. гано з порядком вже в „Ділі“ поділим а о 9-й год. рано Служба Божа в Преображенській Церк-ві. 1359 3-3

Партійний З'їзд Мужів Говів а не-дако, дня 31. марта 1939 р. о години 12. в салі „Просвіти“ в Борні. Днявний порядок: 1) Почтійний реферат посла Дмитра Редзіванського 2) Партійна ор-ганізація Туркменів. 3) Дискусія і ухва-лення резолюції. — Просимо безумовно прийти! — За Почтійний Народний Ко-митет: Д-р М. Кондрат, о. І. Феденко, Д-р Д. Герців. 1-1

Річка нагода на читати вишнвання нисом! Кооп. Українське Нис одне Ми-стество у Львові усталою одностійний курс вишнвання нисом під проводом учительки з Косова. Наука відбудувати-ся буде в величезних годинах. Початок курсу второк 12/11. — Згодошення в німме-дня 11-го і 12-го д. м. Аамістрація. Нової Хати, Львів, Ринок ч. 29. 1601 1-2

Дрібні оголошення.

За оголошення редакції не відповідає.

БІЛІНІНІ, також іншу білосвіт-купу по високій ціні Дембров-ск-Розмаженскі, Львів (Потель Жоржа) Академіка 2 1366 10 7

ІНІЦІАТИВА газдиня середніх д-р-ів прийме посладу у старшого пана або у сивішого кав'єра. Нарит і пече дуже добре. Посладу обійме негайно на ви-зд. — Згодошення в „Ділі“ під „Панько-виза“. 13.9 1-1

ГОДИНИКИ тільки найдешевших факт прейзійні продаж за то-тільки на гати від десятих дт а най-ліпшою стогони засна форма Іван Зельтенрайх, Львів, па. Марійська ч. 5. 136-1

КОНЦЕНТ авкат, з 2 і 1 лив річ-ною практичною посладу послад від дня 1. IV. 1939 р. — Мазиня, Вишків. 1316 2 9

МУЗИЧНІ ВІСТІ приймають дописи. Посладується з колекторів. Ноти і загальні вискази: Торбан, Львів, вул. Осодінських ч. 6 1379 4-10

СТАРИЙ ПОДУЖЕ посладує до то-варівства ідентичну живку, нисоді-владі, середнього віку, що могла би чи-тати голосно українські і польські книж-ки. — Згодошення до Аамістрації „Ді-ла“ під еверт. 1602 1-2

СЕФАН ГІЧ у Радошні, пов. Сявк ушваржикі згублену військову виш-жизку, вилану через П. К. У. Сявк. 1600 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Спеціаліст неут леріка, серце і нислука

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентгеном. 6-29

Управлений Дентист

Роман Давидович

Львів, вул. Потоцького ч. 24.

Лічення, пльомбование і вишнвання зубів без болю. Штучні зуби в золоті і кавчуку. егуляція й скрплювання зубів. — Пациєнти з протичі пола-1563 годжується як найкорше. 4-6

3 зол. ПЕРСТЕНЕЦЬ 3 зол.
я 14-крат. золота з рубіном тільки у
Б. ГРИНБЕРГ, Симеонська 4 Т. 92-22